

**Pinksterbrief 2021
van Vader Generaal OCist**

De ware wijnstok en zijn ranken

Levende ranken zijn

“Ik ben de wijnstok, gij de ranken. Wie in Mij blijft, zoals Ik in hem, die draagt veel vrucht, want los van Mij kunt gij niets.” (Joh 15,5)

Tijdens de vijfde week van Pasen mediteerde ik samen met de zusters van san Giacomo di Veglia over dit evangelie. We realiseerden ons dat het beeld van de wijnstok dat Jezus gebruikt om het mysterie uit te drukken van onze verbondenheid met Hem, een doorgeven van leven impliceert van Hem aan ons en van ons aan de wereld. De ranken zijn niet dor, ze zijn dus levend, als door hen het levenssap stroomt dat komt van de wortels en de stam van de wijnstok om de druif te voeden die de wijnstok als vrucht voortbrengt. Een vrucht die later omgevormd wordt tot wijn “die het hart van de mens verblijdt” (Ps 104,15), vooral als hij gedronken wordt om de schoonheid van de broederlijke gemeenschap te proeven.

Dit beeld openbaart ons hoe belangrijk het is levende ranken te zijn, levend vanuit het leven van de wijnstok zelf. Dit is belangrijk voor de wereld die wacht op de vreugde van de vrucht van ieder mensenleven, maar het is vooral belangrijk voor Christus, de “ware wijnstok”, waarvan de Vader de wijnbouwer is (cf. Joh 15,1). Het is alsof van het doorstromen van het levenssap via de ranken de vervulling afhangt van dat wat God is voor de hele schepping en de vervulling van dat wat de hele schepping is voor God. De vreugde van God is de gave van het leven. De vreugde van de schepping is het leven van God. Maar als de ranken het leven van Christus niet door zich heen laten stromen, dan zal heel de schepping en heel de mensheid zijn doel en zijn vervulling mislopen. Zelfs God zou tegengewerkt worden in zijn totale zelfgave aan de wereld.

Wat een mysterie! De volheid van God, de vreugde van God, lijken van ons af te hangen, van de vitaliteit van de ranken. Het is niet vanuit de ranken dat het leven komt, neen, het leven komt alleen van God, van de Vader in de Zoon en in de gave van de heilige Geest. Maar het doorgeven van het leven hangt af van de ranken. De ranken zijn de eersten die het leven van de wijnstok ontvangen en ze kunnen het alleen maar doorgeven in de mate waarin zij het ontvangen.

In het Evangelie zien we dat de droefheid van Jezus altijd ontstaat doordat Hij er niet in slaagt zijn leven te schenken omdat Hij ziet dat het geweigerd wordt. Als Jezus ziet hoe de rijke jongeling bedroefd weggaat, is ook zijn eigen hart vol droefheid omdat Hij ziet dat een rank die Hij als belangrijk beschouwde om zijn leven door te geven aan de wereld, niet verbonden wil blijven met de ware wijnstok door zich los te maken van al zijn bezittingen om het leven van Christus door zich heen te laten stromen, dat is die oneindige liefde die Jezus hem mateloos schonk (cfr. Mc 10,21-22).

De zending van de ranken

Als we de situatie van dorheid zien, van gebrek aan vreugde, aan troost en aan zin waarin de mensheid verkeert – maar ook de dorheid en de droefheid die vaak onze eigen harten en onze gemeenschappen bewoont – dan begrijpen we dat we vandaag meer dan ooit geroepen zijn ons te wijden aan de dringende nood Christus toe te laten ons tot levende ranken te maken van de wijnstok die Hij geworden is door te sterven op het Kruis en te verrijzen voor het heil van de wereld.

We zouden heel de Regel van Benedictus kunnen lezen – wat overigens ook geldt voor alle andere wegen van religieuze levenswandel, voorgesteld door zovele charisma's in de Kerk – als een gids die de heilige Geest in de Kerk heeft voortgebracht om ons te helpen levende ranken te worden aan de wijnstok van Christus, de Verlosser. Inderdaad, als voorwaarde om in te treden in het klooster vraagt Benedictus dat de kandidaten mannen en vrouwen zijn die verlangen naar het leven en het geluk (cf. RB Prol. 15; Ps 34,13), maar tegenover wie “Ja” antwoordt op deze universele oproep, stelt hij niet meteen de ervaring voor van de vervulling van dit verlangen, maar wel een weg die ons helpt personen en gemeenschappen te worden waarvan de vrucht bestaat in de naastenliefde, ten dienste van de liefde en de vreugde van de anderen. Ja, het gaat precies om de roeping en de zending van de ranken die er hun vervulling in vinden aan allen de vrucht door te geven die alleen Christus kan voortbrengen: de naastenliefde, tot vreugde van God en van de mensheid.

Ook de gave van Pinsteren, zowel van de eerste Pinksteren die plaatsvond in Jeruzalem als de steeds nieuwe Pinksteren waar we zo veel nood aan hebben, vormt de leerlingen om in levende ranken. Want de heilige Geest vervult ons met het leven van Christus, Hij laat Christus leven in ons, zoals in de Maagd Maria.

Als het niet onze fundamentele zorg is levende ranken van Christus te zijn, dan worden al onze moeilijkheden en problemen in plaats van gelegenheden om in geloof, hoop en liefde te leven, tot onstuimige stromen, die ons steeds verder wegrukken van de rots waarop we geroepen zijn het huis te bouwen van ons leven en van de Kerk, die ons leven aanneemt en ons tot christenen maakt. Maar als het onze eerste zorg is Christus

in ons te laten leven door de genade van de heilige Geest, dan ontdekken we tot onze verrassing en troost dat ook de meest ongunstige en lastige omstandigheden voor Jezus ruimten zijn van nieuw leven, ruimten van liefde en van vrede. Als Christus leeft, is er niets verloren, niets tevergeefs. Als Christus leeft in ons, zal ons “ik” voor geen enkele bedreiging tenondergaan, zelfs niet tegenover de dood. De rank die verbonden blijft met de wijnstok van Christus blijft leven, hij blijft in staat tot vruchtbaarheid, ook al kan de vorst van de winter, de droogte van de zomer of andere rampen misschien tijdelijk alle bladeren en alle vruchten die hij droeg vernietigen. Uit Christus, de ware wijnstok, rijst altijd nieuw leven op.

Leren ranken van de wijnstok te zijn

Waarom heeft Jezus op de bruiloft van Kana tegenover zijn Moeder het bezwaar geuit dat zijn uur nog niet gekomen was om de nieuwe wijn te schenken tot vreugde van het bruiloftsfeest? Het feit dat het probleem precies bestond uit het gebrek aan wijn, suggereert dat Johannes bij het vertellen van deze episode reeds de woorden van Jezus in gedachten had waarmee Hij zichzelf definieerde als “de ware wijnstok” tijdens het laatste avondmaal. Ook in hoofdstuk 15 van het Johannesevangelie spreekt Jezus namelijk over de vrucht van de wijnstok, over de volmaakte vreugde, over het blijven in de wederzijdse liefde, zoals tussen bruidegom en bruid. In Kana was voor Jezus het uur nog niet gekomen om veel vrucht te dragen, de vrucht van zijn leven dat totaal weggeschonken was door zijn dood op het Kruis. Misschien dacht Jezus dat, opdat zijn leven al zijn vrucht zou kunnen dragen, het noodzakelijk was te wachten tot de ranken van de wijnstok zouden groeien, dat zijn dus zijn leerlingen, te beginnen met de apostelen. Het was nodig te wachten tot Pinksteren opdat zijn leerlingen levende ranken van de wijnstok zouden kunnen worden, in staat om de nieuwe wijn door te geven van zijn Bloed, dat vergoten is om de vrucht te geven van het Nieuwe Verbond, namelijk van de gemeenschap in de liefde van Christus.

Maria, die een volmaakte rank was vanaf haar ontvangenis, lijkt Jezus gedachte aan te voelen. Dus wat doet ze? Ze leert aan anderen om net als zichzelf levende ranken te worden, geënt op de wijnstok, opdat Christus de vrucht zou kunnen geven van het uur van zijn Pasen. Te Kana leert Maria inderdaad aan de dienaars van de bruiloft hoe zijzelf onmiddellijk ja heeft gezegd op de gave en de opgave om levende rank te zijn van de gave van Gods Zoon: «Zijn moeder zei tot de dienaars: “Doe maar alles wat Hij u zeggen zal.”» (Joh 2,5).

Om levende en vruchtbare ranken te zijn van Christus wordt er van ons gevraagd te luisteren naar zijn woord, een beschikbaar luisteren, opdat mag gebeuren wat Christus door ons wil doen. Luisteren en dienstbaarheid zijn de essentiële kwaliteiten van de ranken van Christus. Jezus wil vrucht dragen door ons, en zijn vrucht is de wijn die de vreugde van de bruiloft weer opwekt, de vruchtbare vreugde van de liefde voor elkaar die God ons geeft om zijn beeld en gelijkenis te worden. Deze vrucht is de Verlossing in zijn bloed, in zijn leven dat gegeven is voor ons ten einde toe. Dit was reeds in Kana aanwezig in Jezus’ bewustzijn, en ook in dat van Maria toen ze de dienaars leerde te gehoorzamen aan Jezus’ woord om zo instrumenten te worden van de gave van zijn leven, dat is: om ranken te zijn van de Heer die gestorven en verrezen is voor ons.

Het is met dezelfde houding, met hetzelfde geloof, dat Maria aanwezig is in het Cenakel, in de primitieve Kerk, en nu in de Hemel gaat ze ermee door voor ons Moeder en Meesteres te zijn. Met haar stilte, met haar gebed, haar gehoorzaamheid vol van geloof, liefde en hoop, is Maria altijd aanwezig in de Kerk en voor de Kerk, en herhaalt ze haar essentiële uitnodiging: "Doe maar alles wat Hij u zeggen zal." Het is alsof ze ons zegt: "Blijf verbonden met het Woord van het leven, blijf in zijn liefde, en jullie leven zal de vrucht voortbrengen van mijn Zoon, de vrucht van de heilige Geest!"

De vrucht van de broederlijke gemeenschap

Zoals de vrucht van de wijnstok de wijn van het verbond is, zo is de vrucht van Christus de gemeenschap in zijn Bloed, de gemeenschap van de Drie-Ene God die ons gegeven is om te beleven met Hem en met elkaar. We zijn geen vruchten van de ware wijnstok zonder deze vrucht te dragen van broederlijke gemeenschap. Paus Franciscus heeft zijn encycliek *Fratelli tutti* gewijd aan deze vrucht die essentieel is en universeel voor de Kerk en voor ons christelijk leven. Het is een dringende noodzaak dat we hieraan werken, voor onszelf en voor het heil van de hele wereld.

Opdat ze deze vrucht zouden dragen, snoeit God de Vader dikwijls de ranken van de wijnstok, van het Lichaam van Christus. Hij neemt van ons en van onze gemeenschappen weg wat niet ten dienste staat van de verbondenheid in liefde, wat vruchten voortbrengt die niet de authentieke vrucht van Christus zijn, de wilde druif die misschien wel mooi is om te zien maar die in werkelijkheid niet ten dienste staat van de vreugde van ons hart en de vreugde van God. Vaak voelen we ons verbitterd in onze onderlinge relaties, omdat in deze relaties, en vooral in ons hart, het misprijzen zich binnendringt, de kritiek, de leugen, de hypocrisie, het wantrouwen. Dan beginnen we ons eigen oordeel, onze eigen houding te verdedigen, en het resultaat hiervan is niets anders dan het toenemen van de bittere onvruchtbaarheid van ons christelijk en monastiek leven.

Snoeien is een techniek die niet blijft discussiëren met wat steriel is, het snijdt af en laat vallen hetgeen droog is en geen vrucht draagt, dat wat het leven, het levenssap van de ware wijnstok, niet meer laat doorstromen, dat is de liefde van Christus, het Evangelie, de genade van de heilige Geest.

In heel de Kerk en in onze Orde maken we een tijd door waarin veel gesnoeid wordt. We hebben de indruk dat we kleiner worden, minder zichtbaar, minder belangrijk. De wereldwijde crisis die we doormaken heeft ook onder ons veel broosheden nog aangescherpt. Maar in werkelijkheid is het zo dat, als we ons laten snoeien door de Vader, met het vertrouwen dat Hij van ons houdt en dat Hij voor ons het leven wil vanuit het leven van zijn Zoon, we dan zullen ontdekken dat een snoeibeurt ons goed doet, dat ze ons gelukkiger maakt, en vruchtbaarder voor Gods Rijk, zelfs als we lijken te sterven. Het is deze evangelische nederigheid waartoe Benedictus ons onafgebroken opvoedt, omdat Benedictus een vader is die vurig verlangt dat we zouden leven als zonen van God die leven geven zoals Jezus.

Maar het is belangrijk dat we ons ervan bewust zijn dat de gemeenschap onder ons de gemeenschap is van de ranken van de ene ware wijnstok die Christus is. Elke rank heeft

de verantwoordelijkheid zelf vrucht te dragen door verbonden te blijven met de Heer, maar we mogen niet vergeten dat onze vrucht de vrucht is van Christus en dat de verschillende ranken door Hem zijn samengebracht om deze vrucht door te geven aan de wereld. De vrucht is de verbondenheid in liefde die Christus schenkt aan de wereld, en het zou absurd zijn dat de ranken deze onderlinge verbondenheid die ze doorgeven, niet zelf zouden proeven. Wie weet welke vreugdevolle broederschap er die dag te Kana ontstaan is tussen de dienaars die als eerste geweten en gezien hebben dat hun gehoorzame arbeid de Heer de kans heeft gegeven een ongelooflijk mirakel te doen! Het is dezelfde vreugdevolle broederlijkheid die de apostelen en de eerste christenen tussen hen voelden ontspringen bij de zending waaraan ze meteen na Pinksteren begonnen zijn.

Zijn we ons ervan bewust dat ons samenzijn ten dienste staat van de vrucht van de broederlijke gemeenschap, van het grote mirakel dat de liefde van de Verrezenen bewerkt in de gave van de heilige Geest? Onze broosheid is nooit een excuus, want de vrucht van de liefde van Christus is altijd volmaakt, ook al zouden er maar twee of drie ranken aan de wijnstok over zijn om die vrucht te dragen, te laten rijpen en te schenken aan de wereld.

Broeders en zusters van de armen

Onlangs heb ik een ervaring opgedaan die me mezelf in vraag deed stellen. Door mijn eigen verstrooidheid had ik een trein naar Frankrijk gemist, waardoor ik een dag later heb moeten reizen. Ik was kwaad op mezelf en bedroefd omwille van het ongemak dat ik veroorzaakte voor de gemeenschap waar ik visitatie moest doen. In de trein die ik toen genomen heb, heb ik echter een jonge afrikaanse moeder ontmoet met haar dochtertje van zes jaar oud. Zoals zovele migranten was ze de Middellandse Zee overgestoken in een rubberboot om te ontsnappen aan een bedreiging voor het kind en om verzorging te vinden voor een ziekte. Ze hadden reeds een maand doorgebracht in een vluchtelingenkamp in Italië. Nu waren ze onderweg naar Frankrijk waar ze een contactpersoon hadden. Bij de douane moest de politie verschillende illegalen laten uitstappen, allemaal afkomstig uit Afrika. Het waren trieste scènes, soms zelfs met gewelddadige trekken en zeker ook niet aangenaam voor de politieagenten, die nu eenmaal hun werk moesten doen, al is dit een probleem dat op internationaal niveau zou moeten aangepakt worden. Ook de moeder en haar dochtertje moesten uitstappen uit de trein, maar na de controles mochten ze weer instappen en hun reis verderzetten. Het meisje was helemaal overstuur, ze snikte en had koorts. Ze hebben mij hun verhaal verteld. Toen we Nice naderden, vroeg ik waar ze de nacht zouden doorbrengen. Ze dachten nog minstens tot Parijs door te kunnen reizen en ze zouden de nacht zeker doorgebracht hebben in het station of in een of andere geïmproviseerde schuilplaats. Ik heb toen de abdis van Castagniers opgebeld, die me stond op te wachten aan het station. Ik vroeg haar of ze een mogelijkheid wist voor opvang in Nice. Ze antwoordde me dat ze het zou proberen te vragen, ook al was het al laat. Maar ze voegde er meteen aan toe: "Anders nemen we hen mee naar de abdij en kunnen ze bij ons slapen."

Ik was niet meteen voorstander van deze mogelijkheid, maar ik begreep meteen dat dat was omdat dit betekende dat ik me verder moest inlaten met het onthaal van deze

mensen die God op mijn weg gebracht had. Ik begreep dat Jezus, Benedictus en Paus Franciscus er geen twijfel over laten bestaan hoe we moeten antwoorden op deze nood, en dat ik geroepen was om me erbij te laten betrekken zoals de barmhartige Samaritaan. Daarom was ik blij toen ik van de abdis hoorde dat er geen andere mogelijkheid was dan hen met ons mee te nemen naar Castagniers. Daar hebben de zusters hen ontvangen en “het hun aan geen enkele goede zorg laten ontbreken” zoals Benedictus het ons vraagt (RB 53,9), iets waar vrouwen experts in zijn. Voor deze gemeenschap, zoals voor vele andere gemeenschappen van onze Orde, is het onthaal van migranten en vluchtelingen niets nieuws.

De omstandigheden hebben ervoor gezorgd dat, na het korte verblijf in het klooster, die moeder met haar dochtertje hun reis hebben verdergezet samen met mij. Het was het werk van de voorzienigheid, want zo kon ik hen helpen bij nog andere grote ongemakken met het treinverkeer waarmee we te maken kregen. De moeder bleef maar herhalen: “God heeft u gezonden!” Ik begreep dat dit waar was. Het was zeker niet ik die zo goed was, maar de Heer die, vanuit zijn voorkeurliefde voor de armen en de kleinen, mij, samen met de zusters van Castagniers tot instrument heeft gemaakt van zijn zorg voor hen. God maakt ons werkelijk tot “engelen”, dat betekent “gezondenen”, van zijn liefde als we er eenvoudigweg mee instemmen om betrokken te worden bij de nood van onze naaste. Soms volstaat een klein “ja” tegenover een nood van anderen om helemaal betrokken te worden in de voorzienigheid van de Vader, die vervolgens werkelijk voor alles zorgt, tot in de kleinste details.

Deze gebeurtenis is voor ons geen compleet nieuwe ervaring, maar ze is me overkomen op een moment waarop ik zeer sterk de vermoeidheid voelde waarmee we met zovelen te kampen hebben bij het heropnemen van ons leven in deze zo dramatische tijd voor de wereld en voor ons allen. Dit gebeuren heeft me nog maar eens doen begrijpen hoe belangrijk het is dat we ons laten helpen door de armen en de kleinen om opnieuw levenskracht te krijgen van de ware wijnstok die Christus is. Een eenvoudig gebaar waarmee we openstaan voor de nood van onze naaste volstaat opdat in ons, ranken van de wijnstok, het levenssap van de genade weer zou gaan stromen, het levenssap van de liefde die niet alleen vruchten draagt van troost voor wie in nood verkeert, maar die ook opnieuw leven en vreugde geeft aan de rank zelf, aan ons.

Ik ben er steeds meer van overtuigd dat het op deze manier is dat de heilige Geest verlangt opnieuw vitaliteit te geven aan ieder van ons en aan onze gemeenschappen, die vaak vermoeid zijn en bedroefd omwille van hun broosheid. In de crisis waarin we leven zouden we ons allemaal de vraag moeten stellen: welke arme ben ik geroepen te onthalen in mijn leven van vandaag, opdat God mij tot “engel” zou kunnen maken en tot instrument van zijn tederheid, van zijn zorg en liefde? Als we ons bewust worden van de nood van anderen, die zich vaak aan onze zijde of voor onze deur bevinden, en als we deze nood beleven in verbondenheid met Christus, zoals Maria te Kana, dan maakt dit ons tot dienaars van de liefde van God die onmiddellijk een wonderbaarlijke transformatie van de werkelijkheid tot stand brengt en ons opnieuw vreugde geeft in het leven, in het bemind worden en beminnen. Dan ontdekken we dat de arme ons de gave schenkt om ons leven te geven, om levende ranken te zijn van Christus die samen met de Vader de heilige Geest wil schenken aan de wereld.

Laten we elkaar helpen levende ranken te zijn

Ik denk dat het moment dat de wereld, de Kerk en onze Orde nu beleeft, vooral een hernieuwde beschikbaarheid van ons vraagt om ranken van Christus te zijn en elkaar hierbij te helpen. We zijn niet samen in de Kerk of in een bijzondere roeping om bewonderd te worden als felgekleurde bloemen, of gesmaakt als sappig fruit, maar om ranken te zijn ten dienste van de vruchtbaarheid van Christus de Verlosser. Het gaat om een vruchtbaarheid die altijd mysterieus is, verborgen en tegelijkertijd verrassend. De taak van de christenen, en in het bijzonder van de monniken en monialen, is vaak nederig en verborgen, maar ze ontstaat vanuit een echte uitverkiezing, vanuit een voorkeurliefde van Jezus die naar ons uitgaat, vanuit een vriendschap die we niet verdienen, maar die ons geschonken wordt. De rank is inderdaad dicht bij Christus, meer verbonden met Hem dan de bladeren, de bloemen en de vruchten van de wijnstok. Het leven dat geschonken is door de Verlosser stroomt rechtstreeks in de rank. Als we ons hiervan werkelijk bewust zouden zijn, wat voor een dankbaarheid zouden we dan ervaren voor onze roeping en voor de dienst die van ons gevraagd wordt!

De Heer heeft ons samengebracht, dierbare broeders en zusters, zoals Hij zijn leerlingen had samengebracht in het Cenakel te Jeruzalem, om elkaar te troosten met ons gebed en onze broederlijke genegenheid, en om samen de verbondenheid te beleven met Christus, die van ons ranken maakt, ten leven gewekt door de gave van de Paracleet. Vragen we aan de Maagd Maria en aan onze vrienden in de Hemel om de gave van een hart dat ontvankelijk is voor deze genade en deze zending!

A handwritten signature in blue ink, reading "Fr. Mauro-Giuseppe Lepori O.Cist.", written in a cursive style.

Fr. Mauro-Giuseppe Lepori
Generale Abt OCist